„ЗАСТАВА“ излази редовно
средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру).
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, а за жиг плаћа се по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а предплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад у дунавској улици.
РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 103. У Новоме Саду у уторак 8. (20.) јула 1880. ГОДИНА XV.

ТЕЛЕГРАМ „ЗАСТАВИ“.

Перјамот, 7. јула. Варјашка општина данас једногласно се придружила новосадској ради сазивања сабора.

НОВИ САД, 7. јула.

Покрај општег интереса, што га има акција сила у Цариграду у погледу грчког питања, за нас је много важнија **црногорска ствар**, која се у главном решава. или бар хоће да се реши на дипломатски начин, ма да има свој пандан и на бојном пољу. Порта је 4. јула одговорила на другу идентичну ноту сила о црногорском питању. Абедин паша вели у њој, да Порта погледом на то што је становништво дулцињско чисто мусломанско, не може пристати, да се Дулцињ са дотичним земљиштем преда Црној Гори у размену за Плаво и Гусиње. По што пак отоманске власти јављају, да би се уговор од 31. марта (12. априла) данас лако могао извршити, то се Порта изјављује за њ, осим неких тачака, за које би у размену радо дала толико исто земљиште међу Скадарским блатом и Сињим (Јадранским) морем. Тако Порта. Ово последње земљиште, што би Порта радо дала, лежи на горњој Бојани, али се не схвата морске обале, захвата од прилике области селâ Мрковића и Калимеда. — Порта је даље посебно одговорила и на оно место поменуте друге идентичне ноте, где се за скадарски вилијет иште посебни статут. Она вели, да су Арбанаси задовољни са садашњим установама У осталом, додаје она, елаборат о реформама, што се сад израђује за турске области у Јевропи, примениће се и на скадарски вилајет.

Париски дописник „Пол. Кор.“ донео је био пре кратког времена вест, да су силе вољне, да **посредују међу Црном Гором и Турском**, односно међу првом и Арбанасима. Та је вест жестоко нападана и опровргавана, но дописник је и пак остао при своме. Не могући знати, ко има право, ми је ево доносимо у целини, једно, што се тиче српске ствари, друго, што карактерише међусобни одношај кабинета. Она гласи: „Енглеска је дала Турској на знање, да том питању мора бити крај. На то је Енглеска у Бечу предложила, да се Турској даде рок од три недеље дана за извршење кортијева уговора (турско-црногорски уговор од 31. марта — 12. априла). Ако се ради чега му драго уговор не изврши, онда ће Јевропа поморском демонстрацијом на Сињем мору изнудити уступање Дулциња. Аустрија је неке примедбе учинила, између осталог, да се војска не искрцава, но после је усвојила предлог. Русија је такође пристала, но с условом, да ни једна сила при тој демонстрацији не буде надмоћна. Немачка је предлог врло добро примила само није хтела да даде својих бродова. На послетку је и она наваљивању Јевропе попустила. Највећма се противила Италија, иштући, да се пре свега кортијев уговор изврши. На послетку у Риму признаду, да се ради Дулциња мора нешто урадити, ако уговор не буде извршен. О тој тачци дакле споразум је готов.“

Док се тако на дипломатском пољу ради на решењу црногорског питања, дотле се, као што је познато, опет пролила драгоцена црногорска крв. 30. јуна било је **боја међу Црногорци и Арбанаси**. Као што из Царигрда јављају, црногорски „шарже дафер“ на Порти, Радоњић, добио је овај телеграм од своје владе: „Цетиње, 30. јуна. Данас у 2 сах. после подне пуцали Турци на наше предње страже на Цевни. На стражара, што је чувао предњу стражу код Голубоваца, нападну из ненада и на комаде га исеку. Десеторици од оне шеснајсторице, што су били на стражи, одрубе главе, а остала шесторица умакну обрањена. Обавестивши посланике сила о том крвавом нападају, не ћете пропустити, а да њихову пажњу не обратите на то, да је тај изненадни нападај, за дивно чудо, у исто доба учињен, кад нам је Талид беј, портин представник на Цетињу изјаву своје владе доставио, у којој она вели, да је вољна, уговор од 31. марта мирно извршити и силама ту своју намеру одмах дати на знање. Ма да на то одговорисмо, да се не можемо упуштати у непосредан договор, јер смо силама оставили да реше ту ствар, и пак готови бесмо веровати, да дата нам изјава показује помирљиво расположење, те никако се не могосмо надати нападају, који је стао толиких жртава.“

Једва једном — post tot discrimina rerum — предана је **колективна нота сила** о грчком питању на дотична места, предали су је 4. јула дојени дотичних дипломатских тела, Порти немачки посланик Хацфелд, грчкој влади енглески заступник Корбет. Дамоклов мач, који у овај мах виси о самом кончићу, пао је дакле за тренутак, али никог није озледио. Нота никоме ништа ново не саопштава, и као што су се Грци одавна приволели, да је приме, те то одмах истог дана, кад им је нота достављена, дали силама на знање, тако су и Турци на чисто са собом у томе, да је не приме. Предаја је дакле чисто формалан чин, у след ког грчко питање није ни корака на пред коракнуло, а од одлуке је још врло далеко. Порта да богме да се не ће утрћи од одговора, још мање, ако је истина, да су јој дипломати јевропски препоручили и дали савет, нека се не жури с одговором. Но и кад одговори, она ће противпредлогом одговорити, — то се већ сада зна. На портину реплику силе ће дупликовати и тако ће се ствар отећи — бог зна докле, али јамачно дотле, да ће грчко питање сваком догрдити и несносним постати. Тако дипломатија сама квари свој посао. — Не јавља се, е да ли је предаји ноте претходило какво обећање од стране Порте, обећање на име, да је не ће просто одбити, а то је, као што се зна, узрок, за што се оклевало. Дипломатији мора да је досадило чекање, те је и без јамства предала свој „урнек“ на његову адресу.“

Из листова.

„Исток“ пишући о српско-хрватским однопајима овако завршује: „Будућност Хрвата у тесној је свези са будућношћу Српства и у опште Словенства. Нек Хрвати не изигравају братску љубав и симпатије најближег им народа, јер времена су озбиљна и чудна. У томе, што је наступило растројство до сад владајуће народне странке, и према знацима, који се показују након тог распада, особито што с неке стране предлажу заборав свега, што је до сад мутило односе међу Србима и Хрватима, у томе гледамо ми повољне симптоме скорог истинског зближења искрених родољуба српских и хрватских, и ако у том моменту имамо шта рећи, то је жеља паша, да тај савез „на догледу“ буде чврст и дуготрајан.“

ДОПИСИ.

Земун 5. јула 1880. — Пречастног госп. проте бечејског допис у бр. 8. „Родољубу“ сомборском заиста је лијепа намера разбудити свест вештеника наших к њиовом позиву, да се сете своје заклетве које су при рукополагању у свештенички чин свој положили „Христу и апостолима слѣдовати. — Заиста је сваком Србину који штује своју веру и цркву врло добро дошао. —

Но не само да су се сами свештеници заборавили великим делом — нећу да рекнем сви — к своме позиву вјерно и савестно одговатати, но су и учитељи исто тако заборавили се, па најпосле и обштинари; и који неће — ил невнају? — да се сете намере устројства г. 1868. како им је „Застава“ препоручивала; да буду сваком у невољи, да буду тутори и браниоци свих сирота и удовица, којима падне у тал изгубити свога ранитеља. да буду пример младежи, да их напућују да се чувају покварености, раскоштва, да негују своју народност и своју веру, да паве своје и т. д.

То царско устројство или решкрипт, кад је 10. аугуста 1868. изишло, за право бирања у обштинама обштинара за годину 1869. биле су све новине пуне пуке нашем народу, — особито у „Застави“ — у горе поменутом смислу; а и само то устројство царско, то нам право одобрава и нуди. —

Ал на жалост нашу гди су остале те лепе намере и дарови? — На папиру! — Нигде трага томе лепом позиву, тамо себичност и лакомство овладало је у обште — нека ми опросте сви добро мислећи, јер ми није намера никог вређати, но само спомињати да у будуће боље буде, почем још има у нашем народу међу свим слојевима родољубива и племенита срца — а коме је пчела за клобуком и коме вији, нек је сам својом рулом тера!!

Да су стални остали сви горепоменути оним позивама, неби могло доћи до тога да нам се школе покомунале, и друге невгоде увлаче, за чим данас јадикујемо, — јер је остало масло са свим пусто без браниоца без чувара, није чудо што смо дотле дошли.

Избори наших обштинара бивају кортешовањем и доста пута најподлијим средствама, клеветавајући простијем збору особе које би нешто и допринели к оштем добру. — Пак кад се већ таким начином наметну и увуку, да зар одговарају својим дужностима, но ни то не чине; предсједник сазива скуп, а они ни мукајет — свуд батал, свуд корупција, и може се управо рећи: просто невнање; и нема ко да их на боље побуди.

Увукло се неспоразумљење и завист, с друге стране неке форме освета, тако већим делом наши свештеници и учитељи који од српског народа имају свој хлеб и само од српских знојавих руку новац вуку, неће да се сете, да су баш они дужни предњачити, српски живаљ подпомагати, него су баш тајни душмани, — почем волу ићи к чивутима и туђинцима у дућан, и тамо (српски) новац давати; бајаги под фирмом: „јефтиније могу чивути давати“ и држе: „Срби су бенасти“ они су им сигурни, а туђинцима тиме да се умиле (а ови држе оком за њима). Имао сам прилике виђати, где наш српски попа води калуђер у чивутску шатру, а својим Србима поред њега леђа окреће — бајаги га не види; — исто чине и учитељи, а неки и неки само се онима удварују, који им диктирају — а другима само лепим родољубивим речма свирају.

Еда ли су то оне лепе намере решкрипта, и оне прве поуке, да се један другом зближимо и заједнички подпомажемо!

Ј. П.

Записник

главне скупштине „друштва за српско народно позориште,“ држане у Новоме Саду 14. (26.) јуна 1880

Председник: др. Стеван Павловић.
Тајник: Сава Петровић.
На скупштини било је свега 24 члана.

Бр. 1. Пре него што се отвори скупштина бирају се по предлогу председниковом у одбор за оверење присутних чланова ови чланови: Ђорђе Шевић, Данило Манојловић и Влада Стратимировић.

По што изаслани одбор изјави, да сви присутни чланови имају право гласа и по што се констатује, да је према уставу друштвеном довољно чланова за донашање одлука —

отвара председник скупштину у 10 сахата пре подне.

Бр. 2. Председник друштвени др. Стеван Павловић извештава о укупној радњи и стању српског народног позоришта од 1. јуна 1879. до 1. јуна 1880. (Говор председников штампан је у 93. броју „Заставе“ од ове године.) — Извештај председников праћен је живом пажњом и усклицима одобравања.

Бр. 3. Управни одбор под бр. 41. — У. О. подноси извештај о стању фонда позоришног 1. јуна о. г. По том извештају износи фонд друштвени 1. јуна 1880.

У обвезницама — — — —	17,959 ф. 20 н.
У каматама — — — — —	1,863 ф. 45 н.
У касаресту — — — — —	368 ф. 42 н.
	20,101 ф. 07 н.
Кад се овој своти додаду разна потраживања, међу којима и годишњи прилог од 200 ф. из закладе Христифора Шифмана, у износу	763 ф. — н.
	20,954 ф. 07 н.
и к томе још уложених у позоришну дворану — — — —	15,000 ф. — н.
то износи фонд	35,954 ф. 07 н.
од чега кад се одбију разни дугови у износу — — — —	5,807 ф. 15 н.
износи фонд свега	30,146 ф. 92 н.
Кад се с том свотом упореди стање фонда од 1. јуна 1879. у износу — — — — — —	31,272 ф. 51 н.
произилази мањак од	1,125 ф. 59 н.

Управни одбор примећује, да тај мањак долази отуда, што су према одлуци лањске главне скупштине бр. 12. Г, С. ех 1879. а по решењу управног одбора под бр. 145. У. О. ех 1879. брисана нека ненаплатива потраживања у износу 1099 ф. 23 н., а осим тога није урачунан у лањском извештају дуг од 200 ф. земунској штедионици, који је о, год. исплаћен. Обе те своте износе 1,299 ф. 23 н.

те кад се одбије од тога горњи мањак са — — — — —	1,125 ф. 59 н.
остао би управо сувишак од	173 ф. 64 н.

Осим тога могли би се у фонд позоришни прибројити још и обећани сумњиви прилози, који износе 17,515 ф. 36 нов. — Извештај о стању фонда друштвеног узима се на знање.

Бр. 4. Управни одбор под 42. У. О. о. г. подноси преглед рачуна главне благајне срп. нар. позоришта од 1. јуна 1879. до 1. јуна 1880.

По том рачуну износило је:

Примање — — — — — —	2,222 ф. 86 н.
Издавање — — — — —	1,854 ф. 44 н.
Касарест 1. јуна 1880.	368 ф, 42 н.

Узима се на знање, а за супер-ревизију тих рачуна одређују се чланови: Филип Оберкнежевић, Љуб. Стефеновић и Нилола Димитријевић, с тим упутством, да идућој главној скупштини извештај поднесу.

Бр. 5. Управни одбор под бр. 44. о. г. подноси извештај о рачунима позоришне дружине од 1. маја 1879. до 1. јуна 1880.

По том рачун било је:

I. Примање:

1.	У Ст. Бечеју — — —	2691 ф.	60 н.
2.	„ Сенти — — — — —	1803 „	60 „
3.	„ Вел. Кикинди — — —	3241 „	63 „
4.	„ Темишвару — — — —	1107 „	24 „
5.	„ Вршцу — — — —	4090 „	40 „
6.	„ Панчеву — — — —	4798 „	35 „
7.	„ Вел. Бечкереку — — —	4081 „	14 „
		21,813 ф.	96 н.

II. Издавање:

1.	У Ст. Бечеју — — — —	2752 ф.	16 н.
2.	„ Сенти — — — — —	1383 „	— „
3.	„ В. Кикинди — — — —	2717 „	76 „
4.	„ Темишвару — — — —	1107 „	24 „
5.	„ Вршцу — — — — —	3760 „	96 „
6.	„ Панчеву — — — —	3747 „	54 „
7.	„ Вел. Бечкереку — — —	3431 „	48 „
		18,900 ф.	14 н.

Кад се одбије издавање од примања остаје 31. маја 1880. сувишак од 2,913 ф. 82 н.

Од чега је издато за месец јун о. г. и то: С. Максимовићки у име накнаде 40 ф.; — до 14. јуна исплаћена плата глумцима у Меленцима 485 ф.; — и на рачун даље плате потрошено 39 фор. 16 нов. свега 564 ф. 16 н. те по одбитку овог издатка остаје готовине 2,349 ф. 66 н., што је уложено, и то: у штедионици в. кикиндској 500 ф.; у штедионици панчевачкој 1,200 ф.; а код местног одбора у Вел. Бечкереку налази се 649 ф. 66 н. — Узима се на знање, а за супер-ревизу тих рачуна одређују се чланови: Филип Оберкнежевић, Љуб. Стефановић и Никола Димитријевић, с тим, да идућој главној скупштини извештај поднесу о своме раду.

(Наставиће се.)

Извјештај

о раду српског академичког друштва „Србадије“ у Грацу, за 1879—80 школску годину.

Ресумирајући у овому извјештају рад друштвени за школску годину 1879—80, са радошћу можемо рећи, да друштво наше напредује, а то излази из доста великог броја чланова и још више, из р да друштвеног на разним пољима.

Друштво је отпочело свој рад овогодишњи 3. главном скупштином, која се држала 22. октобра 1879 год. на тој се је скупштини друштво конституисало и изабрало себи частнике: Ђ. Манојловића за пресједника, М. Решетара за подпредсједника, Б. Савића за тајника и Ст. Вулко за благајника. —

Друштву је прва брига била да провиди како ће достојно светковати петогодишњицу својега опстанка, те у 7-ој редовној сједници 13. децембра 1879 год. одлучи, да приреди бесједу с игранком лицем на св. Саву, е би се тако уједно прославила и успомена тога великога просвјетитеља српскога народа, а за њезино приређивање би изабран одбор од једанаест чланова.

Сјајан успјех бесједе, која се може уврстити међу најбоље забаве ове врсте у Грацу, најбољи нам је доказ велике симпатије, што наше друштво ужива не само у Срба у Грацу, и изван њега, већ и у саме њемачке публике. —

Али и у унутрашњим стварима друштво је марљиво радило. Тако бјеше на 4-ој сједници по предлогу управног одбора промијенути штатути, пословни ред, правила за књижевне радове и за управни одбор.

Најважнија је промјена у штатутима била што се је право бити чланом протегло и на докторанде и кандидате.

На 13. ред сједници 31. јануара, по што се тајник Б. Савић захвалио бише по новијим штатутима изабрана два тајника и то: Паво Лукић за првога, а Пера Милетић за другога. Но већ у слиједећој сједници захвали се на предсједништву Ђ. Шајновић, те мјесто њега би изабран на ван-

редној сједници 12. фебруара бивши потпресједник М. Решетар, а за потпресједника Л. Нанчић. На истој сједници друштво одлучи да се уведе у записник похвала бившему пресједнику за његово дјеловање за корист друштва.

Први течај Србадија заврши много важном ствари. По приједлогу управног одбора друштво закључи да ступи у договор с бечком „Зором“ за установљење великог литерарног друштва „Српске омладине“. У ту сврху српски ђаци из Граца и из Беча састадоше се 16. маја у Mürzuechlag-у, откле издадоше заједнички проглас, да се српска омладина 6. (18.) у Нови Сад.

Након тога опет је била промјена тајника, те на 20-ој овд. сједници бише изабрани Влахо Матијевић за првога, а М. Летица за другог. Да би пак друштво још боље своју цијељ постизало у 21-ој редов. сједници би прихваћен предлог да се установи друштвена читаоница.

А да то лакше за руком пође друштво одлучи да позове некоје одличне Србе да ступе као чланови потпомагачи. Неколицина их се је већ одазвало, и са радошћу видимо, да нас се за такове пријављују и неки изван Граца.

У задњој пак скупштини управни одбор предложио је промјену штатута према закључку да се установи читаоница.

При сврси ево још неколико статистичких података: Уписанијех чланова било је свега 41. држало се 27 ред. сједнице једну ванредну и двије главне скупштине, а на тијем су се састанцима читали слиједећи радови:

Л. Нанчић је читао: „филозоф лопова“ — критиковали су Ђ. Шајновић и Ђ. Ивковић: „Самоубица“ — узели су на критику М. Решетар и Б. Савић; „Бекрије“ — критиковао Ђ. Ивковић; „Сен Симонистичка школа“ — читао критику М. Летица и „Изгубљена младост“. — Кустудић је читао: „О обичајима при женитби у Црној Гори“ узео на критику П. Лукић. Б. Курајица читао је: „Кармела“, из талијанског. —

Друштво је пак примало скоро све српске новине, наиме: „Видело“, „Здравље“, „Јавор“, „Недељни лист“, „Отаџбину“ „Пороту“, „Родољуба“, „Словинца“, „Српски Лист“, „Српске Новине“, „Српску Зору“ „Тежака“.

Те су све новине осим „Српске Зоре“ и „Јавора дотична уредништва безплатно шиљала; на чему јим лепа хвала. У друштвени локал пак долазаше „Застава“ и „Стармали“.

И друштвена књижница умножила се с неколико књига међу којијем особито напомињемо летопис „Матице Српске“ што нам њих је даровала и на чему јој овде опет искрено захваљујемо.

У Грацу 9. јула 1880.

Влахо Матијевић тајник. — **Милан Решетар** предсједник.

Вести из народа.

Из Вел. Кикинде јављају нам, да је „касација у ствари тамошње општине против уредника „Gr. Kikindaer Zeitung“-а поротну одлуку, односно цео поступак уништила и нову расправу одредила, те тако ће ствар поново пред пороту доћи.“ Мотиве уништења није нам дописник дознао.

Изјаве српских општина.

Досад су ове општине закључиле претставком на саборски одбор тражити што скорији народно-црквени сабор због промене у српској хијерархији:

Нови Сад, Чуруг, Вел. Кикинда, Рума, Башахид, Итебеј, Баја, Сента, Сентомаш, Суботица, Моле, Вел. Бечкерек, Карловац, Петрово Село, Митровица, Пакрац, Госпођинци, Турија, ђала, Шид, Адоњ, Сомбор, Фаркаждин, Ст. Бечеј, Меленци, Вршац, Ада, Брђани, Јабука, Чаково, Сенђурађ, Ириг, Дивош, Жабаљ, Черевић, Беочин, Паланка, Перлез, Чалма, Панчево, Врховине, Вел. Поганац, Борово, Варјаш.

НОВИЈЕ.

— Преговори са Србијом ради закључења царинског уговора почеће у Бечу, као што отуд јављају, 10. о. м.

— Пре кратког времена био се разнео глас, да је руска погранична стража напала на аустријске жандаре у Подволочисци на галичкој граници. Ствар је у овом. Руски жандарски капетан Радошевски замоли 3. о. м. телеграфски, да му издаду два руска држављанина, која су била на аустријској граници ухапшена. Пре но што је одговор дат, нападну 4. о. м. об ноћ неки људи, за које се вели, да су од руске пограничне страже, на аустријску жандарску касарну у Подволочисци, и при том је избачено неколико пушака.

— Као што „П. Л“. из Београда телеграфишу, тамо је поручено, да ће бугарски кнез Александар српском кнезу Милану средином августа у походе доћи. — Пољаков и др. понудио Србији железнички зајам од 100 мил. франака на 4 и по процента камате. — Фиљеј, заступајући четир париске банке, тражи концесију за грађење српских железница. Понуда му се не прима, јер услови му нису Србији повољни.

— Бечки дописник лондонског консервативног „Стандарда“ дознаје са поуздана врела, да ће Аустро-Угарска и Немачка, ако тј. буде закључено, да се флотом демонструје против Порте, свака само с једном оклопњачом при том учествовати, но при активним операцијама или могућем бомбардовању Цариграда не ће никако. Њих две не би допустиле, да се Турска у Јевропи са свим разори. Аустро-Угарска не би никако да се употреби оружана сила, па ни онда не, ако Порта негативно одговори на идентичну ноту.

Уредништву су на приказ припослате ове нове књиге:

Рачунски примери за ученике трећег разреда основних школа, цена 1 ком. 8 новч., а кад се на више поручи, цена само 6 н. ком.;

Рачунски примери за ученике четвртог разреда основних школа, цена горња;

Рачунски примери за ученике петог разреда осн. школа; цена горња;

Рачунски примери за ученике шестог разреда осн. школа, цена горња;

Народни лечник поука о животу и здрављу пише др. Милан Јовановић књига трећа. Цена 30 новч., на више цена 22½ новч.

Помоћ у нужди и опасности док не дође лекар. Израдио Иван В. Поповић. Цена 30 новч., на више 22½ новч.

Буквар за српске основне школе одобрен од црквено-народног школског савета. Цена 16 новч., на више 12 новч.

Разне белешке.

(Колумбов ленгер.) Страни листови јављају за један веома интересантан археолошки проналазак. Нађен је ленгер од лађе, на којој је Христов Колумбо по трећи пут пловио до новог света. Зна се, да је он године 1498. бацио ленгер на југозападном крају острва „Тројства“ и да је једне ноћи због велике плиме и одсеке једне реке, која утиче у залив Парију, настала била велика опасност по лађу. Међу тим сва штета отуда била је, да је изгубљен један ленгер. То је тај, што га је не давно нашао у својој башчи у Пунтас-Аренасу Г. Агостино. Тежак је 1100 фуната. Најпре се мислило, да ће бити феничанског порекла, али при пажљивијем проматрању нађен је на њему датум од 1497. године. И геолошки састав земљишта, у коме је ленгер нађен, доводи до закључка, да је он заиста Колумбов.

(Копитарова стогодишњица.) 11. августа о. г. навршује се сто година, од како је велики словенски учењак, Јернеј Копитар, угледао свет у Репњему близу Љубљане. Словенци се спремају, да достојно прославе спомен свога заслужнога земљака. Из биографије Мушицкога и Вука Ст. Караџића знаће свако, да је он много утицао и на развитак српског језика и српске књижевности, јер је особито овоме последњем био учитељ и вредан помагач. Успомену ће ту јамачно и српски народ пропратити топлим учешћем, јер је Копитар то заиста заслужио.

(Топофон.) Тако је назвао неки Американац своју ново-изумљену справу, којом се може тачно дознати правац, од куда долази звук. Справица је врло вешто конструјисана, те звучна трептања сама по себи окрену скаваљку на плочи, од куда звук долази. Ако се докаже, да је то заиста тако, онда ће топофон чинити велике услуге морепловцима.

(Бечки педагогијум,) којим управља Дитес, намерава градско заступништво у Бечу да укине.

(У народним школама у Бечу) раде свега 1533 учитељских сила, и то: 849 учитеља, 354 учитељице, 109 обртних учитељица и 146 вероучитеља.

(Школе у Босни). Градска капетанија у Загребу издала је на позив босанске владе оглас, којим се навешћује, да ће се у току ове година отворити више школа у Босни, али да ће се учитељска места на тим школама попунити подофицирима, који ће добивати осим слободног стана и врта годишњу субвенцију од 150 ф. О уређењу тих школа и о оспособљењу компетената, које се у огласу помиње, не налазимо ништа поближе у званичном акту. — У исто доба се јавља, да се главар земаљске владе обратио на хрватску владу молбом, да позове свеучилишног професора Фр. Петрачића и кр. земаљског шк. надворника Јос. Павца, да се изјасне, је су ли вољни и под којим уветима да пропутују ових ферија кроз Босну и Херцеговину, те да проуче стање тамошњег школства и да на основу тога ставе предлоге и истакну начела, по којима би требало устројити школство у Босни и Херцеговини („Ш. л“.)

(Приход земљишта у Аустрији.) У Бечу састала се неки дан комисија, која већа о преуређењу земљарине. Влада му је приправила и предала исказе о величини и годишњем приходу култивираних земљишта по свима земљама или окрузима некојих земаља. По тим изказима има у свој Аустрији 49,338.047 рала корисне земље, која на годину носи чиста прихода 183,298.580 ф. Ако се приход подели на земљу, показује се, да рало у средњу руку носи 3 ф. 72 н. чиста прихода на годину. Ево како стоје обрађена земљишта и њихов приход у некојим земљама, које нас више од других занимају. У Далмацији има 2.181.622 јутра земље; она носи на годину 1,501.211 фор., рало дакле по преко само 69 нов. У Истри носе 832.453 рала 2,239.637 ф. или рало по преко 2 фор. 69 нов. У подручју града Трста има 15.135 рала; носе 97.227 фор. или 6 фор. 42 н. рало. У Горици и Градишкој носи 451.012 рала 1,916.335 фор. или рало по преко 4 ф. 25 н. У Крањској даје 1,655.915 рала 3,060.845 ф. или рало 1 ф. 85 н. У Корушкој има 1,644.895 рала корисне земље те носи 3,450.808 ф., рало дакле по 2 ф. 10 н. У Штирској на покон има 3,676.640 рала земље а носи 13,003·296 ф. или 3 ф. 54 н. рало.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Нека је на знање читалачком свету, да се у „српској народној задружној штампарији“ већ почео штампати:

„СРПСКИ СОКО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР за годину 1881.

Ово је подузеће довољно познато нашем народу, те с тога мислим, да ми није потреба, да ради препоруке коју више овом приликом проговорим. Довољно ће бити, ако кажем, да је „Српски Соко“ осим својих старих и народу познатих пријатеља стекао још и нових који ће га умно и материјално подпомоћи.

Садржину овог календара означићу за кратко време у овоме листу. За сада нека је само оволико начелним и личним пријатељима на знање ради равнања њихова. Разуме се по себи, да ће **„Српски Соко“ на време угледати света.**

Ако би ко пре потање објаве желио, да се на тај календар прибележити даде, нека се изволи обратити, не као досад, него непосредно на **књижару браће М. Поповића у Новом Саду**, која је примила администрацију и експедицију „Српског Сокола.“ Пријатеље и знанце, који растурују овај народни календар позивам и молим, да се и опет прихвате тога посла и да се у тој ствари књижари браће М. Поповића што скорије пријаве.

У Новоме Саду 5. јула 1880.

Др. Милан Ђорђевић,
уредник „Заставе“ и „Српског Сокола.“

Кроз који дан изићиће у наклади књижаре браће Јовановића у Панчеву II. свеску

ПРАВИЛА ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

од

проф. **Н. Милаша.**

(друго поправљено и попуњено издање)

и у тој свесци почетак **„Правила васионских сабора са коментарима.**

О вредности овога издањаа довољно говоре закључне рјечи рецензије која је о њему прошле године кад је I. свеска изишла у „Archiv für Kirchenrecht“ напечатана била: „Дјело ово не само што служи на част српској књижевности, него и у опћој књижевности каноничнога права православне цркве он саставља драгоцјени труд, који је потпуно заслужену награду добио у брзој распродаји првог издања и кога продужење и завршетак мора најтоплије желити.“

Свеска ова, која износи 144 странице најљепше штампе на финој хартији стоји 1 ф. и може се добити у **Књижари браће Јовановића у Панчеву.**

Сљедећа свеска изићиће најдаље кроз три мјесеца.

У очи Петрове 1880.

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

Потписани осећају пријатну дужност, да најтоплије захвале угарско-француском осигуравном акцијском друштву (Franco-Hongroise) у Будапешти на кулантној и тачној наплати штете, што је ледом нанета нашим усевима, код њега осигураном. Ову прилику нећемо да пропустимо, а да сваког економа или пољско-привр дног заступника, који мисли своју жетву осигурати, не упозоримо, да не избира никоје друго, осим угарско-француско осигуравно акцијско друштво (Franco-Hongroise), код кога ће савесно бити послужено, како при осигуравању јефтиним наградама (премијама), тако при могућој штети кулантном и тачном наплатом.

Инђија, 8. јула 1880.

За
Краца и Шмита
Стеван Линдлер.
Јосиф Мор.

Александар Јовановић, парох.
Михајло Барт.
Г. Војновић.

Жалосни догађај!

Пошто је моја кћи јединица, 20 година стара, а од рођења „глуво нема“ још пре три недеље дана — сишавши са памети — од куће невнам куд у свет одбегла, свуда сам ју у околини тражила, по нигде ју не нађох! То покорно молим све општине и читалачку публику — ако би ју где, у ком месту, или хатару опазили, нашли, а изгледа: висока, лепа, црномањаста, на лицу младеж, а коса одрезана — то да ме преко наше сиришке општине (Банат) милосрдно известе.

У Сиригу 4. јула 1880.

Ожалошћена мати
Јулијана удов. Милетић.

ИСПРАВАК.

У последњем допису из бившег вел. кикиндског диштрикта поткрале су се неке погрешке, које смисао кваре:

У бр. 98. има једна погрешка, где је речено 500.000 ф. а. вр., а треба да стоји 50.000 ф. а. вр.

У бр. 99. (реченог дописа наставак) има такође погрешака, од којих напомињемо ону у једанајстом ставку други ред, а настављено у трећем реду, где стоји: пасивног, а треба да буде: позивног.

Ове се погрешке овим исправљају.

Курс бечке берзе 7. (19.) јула.

5% металица	73—
5% народног зајма	73.75
Сребро	—.—
П. кр. дукати	5.52
Наполеондори	9.30
Немачке марке	57.60

ОГЛАСИ.

ОГЛАС.

Долепотписани потребујем 1 врло искусног и сасвим савршеног берберског момка, у средњим годинама, који је Србин, српски и немачки добро зна. може одма ступити.

Милан Милановић
фризер у Броду на Сави.

1—3

СТЕЧАЈ.

Отвара се стечај за учитеља на основној вероисповедној двокласној мушко-женској школи у 1. фртељу.

Плата је учитељу 600 фор. а. вр. у готовом, 25 ф. у име шк. послужитеља, 12 ф. 50 н. у име писарине, слободан стан, 4 фата сламе за огрев школе и учитељског стана и по околностима 500 □ баште.

Учитељ је дужан поред предавања из прописаних школ. предмета такође и у цркви појати, и децу у црквеном појању обучавати.

Проситељи имају своје нужним сведочбама снабдјевене молбенице до 15. августа т. г шк. одбору поднети.

Из седнице шк. одбора у Врањеву дана 20. јуна 1880. год. држане.

2—3 ШКОЛСКИ ОДБОР.

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место у Црној-Бари овим се отвара стечај.

Плата је годишња у готовом новцу 100 фор. а. вр., 24 пож. мер. жита, 16 пож. мерова пролетње ране, 2 ланцв ораће земље на које учитељ плаћа порез, 1 хват тврди дрва, сламе колко треба за годину, 12 фун. свећа, 35 фун. соли, 50 новч. од погреба где позван буде, и слободан стан с баштом.

Учитељу у дужност спада обвезну и повторну школску децу обучавати, у цркви при богослужењу појати и децу у том обучавати.

Они који би то звање потраживали, дужни су сведочбом осведочити, да су учитељску школу свршили, и да су оспособљени за учитељско звање. — Рок пријави траје до 15. августа 1880. год.

3—3 **Местни школски одбор.**

Оглас.

За произвађаче (фабриканте) који желе у Србији ма какво подузеће предузимати, јавља се, да ће бити 7. и 8. јулија о. г. продаја једног добра, 2 минута само од Београда удаљеног. Кроз исто тече неисцрпима и мека вода за највећу фабрику. На истој земљи постоји и кућа од тврдог материјала. Ово је добро било бившег кнеза Карађорђевића.

3—3

ПРОДАЈА КУЋЕ.

Кућа близу алмашке цркве бр. 1911. састојећи се из 3 простране собе, кујне, шпајза, подрума у који може 300 акова вина стати, комора за дрва, зидан бунар, с пространом авлијом и великом баштом, која носи 12% годишње, а за купити врло повољно.

Продајем из слободне руке, условија могу се дознати код мене доле потписаног у златној греди у кући поред г. Вукићевића, или у трговини на пијаци код „златног грозда“.

2—3 **Јован Ћурчић.**

Мануфактурна радња
код беле „лале“
у Н. Саду

потребује једног доброг, вештог спомоћника који одма ступити може.

3—3

1000 форинти награде

обвезујем се јавно опоме исплатити, који нову сензациону загонетку

Clipper Puzzle

добро одгонета. Цена од картона 65 нов.

Tasminda. Средство против главобоље. Кад се слепо око накваси, главобоља престане одма За успех се јамчи. Цена ориг. флашице 98 нов.

L' ami de la maison, или универзални кућни пријатељ, састоји се из справе за оштрење, за сечење стакла, ножа за сардине, чекића, кљеште и т. д. Цена 1 фор. 20 н.

Medium à la Hansen, или тајна науке. Цена једног ориг. картона 55 н.

Електрицитет, и деловање истог код људски болести, за докторе, лечионице, школе и приватне. Једна електрична батерија, подпуно напуњена, елегантно израђена кошта само ф. 5.50. Добија се код:

Anton Rix, Wien, II. Praterstrasse 16.

за готово или по пошт. поузећу. За ово што није по вољи новци се враћају.

4—6

Одговорни уредник др. Милан Ђорђевић.

Српска народна задружна штампарија.